

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

26 martie 2014

mun. Chișinău

Colegul penal în componență :

președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Liliana Catan și Ion Arhiliuc,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de petiționarul Colțov Vadim, împotriva încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Strășeni din 13 noiembrie 2013,

CONSTATĂ :

1. La 02.09.2013, în adresa Judecătoriei Strășeni, a parvenit plîngerea petiționarului Colțov V., depusă în ordinea art. 313 CPP, în care acesta a solicitat anularea ordonanței procurorului de refuz în pornirea urmăririi penale din data de 18.12.2012, precum și, anularea ordonanței procurorului ierarhic superior de refuz în satisfacerea plîngerii petiționarului din data de 19.08.2013.

În esența plîngerii înaintate, petiționarul a susținut că nu este de acord cu hotărârea adoptată pe motiv că a adresat plângere către procuror, pentru ca cet. Lașcu V. să fie atras la răspundere penală pentru denunțul calomnios, adică pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 311 CP. În susținerea plîngerii sale, petiționarul a invocat că nu este de acord cu hotărârea adoptată, din motiv că procurorul care a instrumentat cauza, a mai instrumentat o cauză inițiată pe o plângere analogică din partea lui V. Lașcu adoptînd o soluție analogică.

La fel, OUP la examinarea plîngerii depuse de Lașcu V., nu l-a avertizat de răspundere penală potrivit prevederilor art. 311 CP, aceasta fiind o obligație directă, mai mult ca alți procurorul ierarhic superior și-a motivat soluția pe aceleași motive ca procurorul ierarhic inferior.

2. Prin încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Strășeni din 13 noiembrie 2013, plîngerea înaintată de petiționarul Colțov V. a fost respinsă, ca neîntemeiată.

3. În motivarea soluției adoptate, instanța a menționat că, potrivit art. 313 alin. (1) CPP, plîngerile împotriva acțiunilor și actelor ilegale ale organului de urmărire penală și ale organelor care exercită activitate operativă de investigații pot fi înaintate judecătorului de instrucție de către alți participanți la proces sau de către alte persoane drepturile și interesele legitime ale cărora au fost încălcate de aceste organe, în cazul dat petiționarul nici în petiție, nici în ședința de judecată n-a invocat care anume

drepturi i-au fost încălcate de către procuror.

Mai mult ca atât, instanța examinând materialul prezentat, a stabilit că procurorul a adoptat o hotărâre întemeiată și legală, fiind cercetate toate împrejurările de fapt complet, obiectiv și sub toate aspectele, fiind respectate prevederile art. 19 CPP, care prevede că organul de urmărire penală are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea, deci prin urmare motivele invocate de către petiționar în petiția adresată instanței de judecată sânt declarative și neîntemeiate fără a avea un suport probatoriu.

Astfel, afirmațiile petiționarului, precum că procurorul care a instrumentat cauza a fost imparțial, pe motiv că în aceeași perioadă de timp instrumenta o altă cauză analogică inițiată pe aceleași temeuri de partea adversă sunt nefondate, pe motiv că petiționarul pe parcursul efectuării controlului de către procuror adică de la data de 20.11.2012, pînă la data de 18.12.2012, adică pînă la adoptarea soluției n-a înaintat o cerere de recuzare, prin urmare o astfel de cerere n-a fost înaintată nici de partea adversă, ori de alte persoane participante la procesul penal.

Instanța a reținut că, petiționarul nu este de acord cu persoana procurorului care a instrumentat cauza și procedeele premergătoare acesteia, însă nu face trimitere la acțiunile și actele ilegale emise de OUP.

Prin urmare, subiectul petiției adresate a fost deja examinat de procurorul N. Cernous, care a informat petiționarul despre rezultatul controlului efectuat prin scrisoarea nr. 35-55/2013 -330 din 20.08.2013, iar criticele invocate de petiționar în prezenta plîngere sunt vădit neîntemeiate.

4. Nefiind de acord cu încheierea nominalizată, petiționarul Colțov V., a atacat-o cu recurs în anulare, prin care solicită:

- admiterea recursului în anulare declarat;

- casarea încheierii Judecătorului de instrucție a Judecătoriei Strășeni din 13 noiembrie 2013;

- rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărîri, prin care se va admite plîngerea petiționarului Colțov V., cu anularea ordonanței procurorului din 18 decembrie 2012 privind refuzul în pornirea urmăririi penale și anularea ordonanței procurorului din 19 august 2013, privind respingerea plîngerii lui Colțov V. din 05.08.2013;

- remiterea materialului procesului penal nr. 20123300910, înregistrat la data de 06 decembrie 2012, în registrul nr. 1 din Inspectoratul de Poliție Strășeni, procurorului r-lui Strășeni, pentru continuarea controlului procesului penal, cu lichidarea neajunsurilor și încălcărilor stabilite, neadmiterea lor pe viitor și adoptarea unei decizii legale.

În argumentarea recursului declarat, petiționarul menționează că, hotărîrea

judecătorului de instrucție urmează a fi casată, odată ce aceasta a devenit irevocabilă și cade sub incidența noțiunii generale de „hotărîre judecătorească”, care potrivit prevederilor art. 452 CPP, este pasibilă de a fi atacată în ordinea recursului în anulare.

Argumentele recursului în anulare declarat de petiționar sunt focusate pe faptul că, procurorul care a adoptat ordonanța din 18.12.2012, a fost imparțial, iar acțiunile organului de urmărire penală sunt ilegale.

În drept, recursul în anulare declarat se întemeiază pe prevederile art. 19, 452 și art. 435 alin. (2) lit. c) CPP și art. 6 CEDO.

5. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, pentru următoarele considerente.

În temeiul art. 453 CPP, raportat la prevederile art. 6 pct. 44), 22 alin. (3) CPP, art. 4§2 al Protocolului nr. 7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărîrile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată, inclusiv cînd Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată, se consideră încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Potrivit dispoziției art. 452 CPP, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărîrilor judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

În continuare, Colegiul penal specifică că, la 27.10.2012 a intrat în vigoare Legea nr. 66 din 05.04.2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală. Potrivit pct. 144 al art.(1) din legea menționată, prevederile expuse în alin.(2) și (3) din art.452 CPP au fost abrogate.

Alin. (3) al art. 452 CPP, pînă la abrogare, prevedea că persoanele menționate la art. 313 alin. (1) CPP, precum și Procurorul General și adjuncții acestuia, pot declara recurs în anulare împotriva încheierilor irevocabile a judecătorului de instrucție cu privire la pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale în cazurile prevăzute la art.453 CPP.

În speța în cauză, recursul în anulare a fost depus la 02 ianuarie 2014, deci după intrarea în vigoare a legii menționate.

În consecință, pornind de la dispoziția art. 3 CPP, se menționează că în desfășurarea procesului penal se aplică legea procesuală care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Legea procesual penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile acesteia, în perioada de tranziție la o nouă lege procesual penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă, cu condiția că caracterul ultraactiv al normei trebuie să fie reglementat expres de legea nouă.

Dat fiind faptul, că în dispozițiile art. II din Legea nr. 66 din 05.04. 2012 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, nu este prevăzut caracterul ultraactiv al prevederilor art. 452 alin. (3) CPP, în redacția de pînă la intrarea în vigoare a Legii nr. 66, care prevedea posibilitatea contestării cu recurs în anulare și a încheierilor irevocabile adoptate în ordinea prevăzută de art. 313 CPP, recursul în anulare depus de recurenți urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind utilizată o cale de atac neprevăzută de lege pentru asemenea hotărîri judecătorești.

Un alt argument în sprijinul soluției adoptate îl constituie faptul că, potrivit art. 313 alin. (6) CPP, încheierile judecătorului de instrucție, adoptate pe marginea examinării plîngerilor declarate împotriva ordonanțelor procurorului privind încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale cu reluarea urmăririi penale sînt hotărîri irevocabile, iar căile de atac împotriva acestora pot fi exercitate în strictă conformitate cu legea, de la care nu se permite nici o derogare.

Principiul irevocabilității hotărîrii judecătorești rezultă din principiul stabilității și siguranței raporturilor juridice, element esențial al preeminenței dreptului într-o societate democratică, așa cum este consacrat și în preambulul Convenției Europene pentru Drepturile Omului.

În final, concluzionînd asupra celor expuse, statuăm că noile modificări survenite în procedura penală, permit de a conchide că hotărîrile adoptate de judecătorul de instrucție în ordinea art.313 CPP, privind pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, începînd cu 27 octombrie 2012, nu mai pot fi examinate în ordinea recursului în anulare.

6. În conformitate cu art. 456 și art. 432 Codul de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de petiționarul Vadim Colțov, împotriva încheierii judecătorului de instrucție a Judecătoriei Strășeni din 13 noiembrie 2013.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 aprilie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecător

Liliana Catan

Judecător

Ion Arhiliuc